

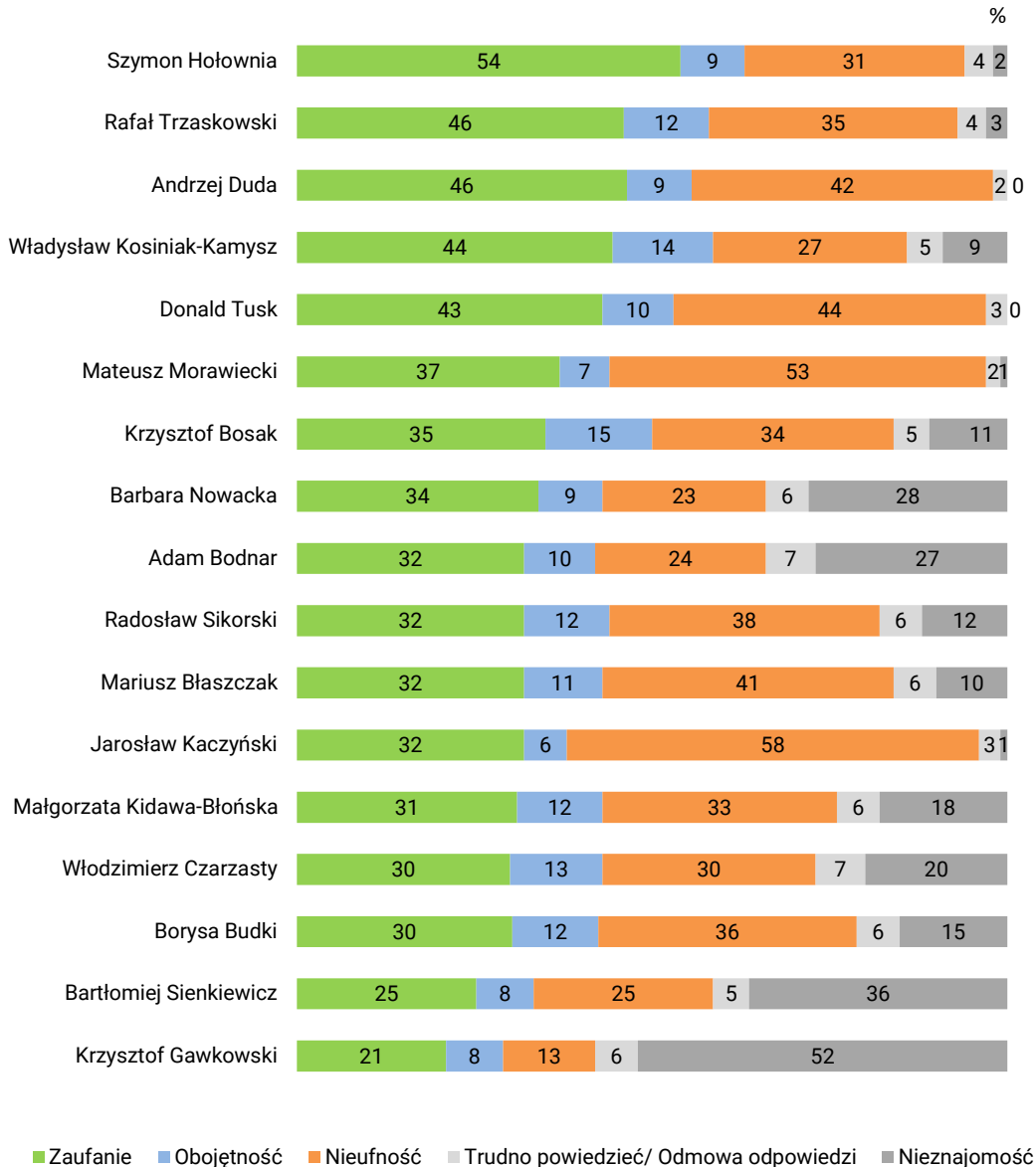
Zaufanie do polityków w styczniu

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2023

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Zaufanie do polityków w styczniu

Uwaga, odsetki mogą nie sumować się do 100 ze względu na zaokrąglenia

Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (405) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnym od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnym od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 11 do 21 stycznia 2024 roku na próbie liczącej 1015 osób (w tym: 59,8% metodą CAPI, 27,0% – CATI i 13,2% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

W naszych badaniach zaufania i nieufności do osobistości życia publicznego i politycznego na liście zawsze znajdują się: prezydent RP, aktualni marszałkowie Sejmu i Senatu, premier oraz szefowie głównych ugrupowań politycznych. Pozostała część listy podlega zmianom. W styczniowym sondażu¹ uwzględniliśmy 17 polityków.

Ankietowani oceniali poszczególnych przedstawicieli sceny politycznej posługując się 11-punktową skalą, której skrajne punkty określone są z jednej strony jako głęboka nieufność (-5), z drugiej zaś – jako pełne zaufanie (+5). Środek skali (wartość 0) oznacza obojętność. Każdy z badanych mógł też zadeklarować, iż nie zna danej postaci, lub odmówić odpowiedzi na pytanie o konkretną osobę.

Otrzymane wyniki prezentujemy w dwóch ujęciach. W pierwszym analizujemy rozmiary społecznego zaufania i nieufności w stosunku do poszczególnych osobistości życia publicznego i politycznego w skali ogółu społeczeństwa. Wskazania punktów od -5 do -1 określane są zbiorczo jako deklaracje nieufności, 0 – jako obojętność, zaś wskazania od +1 do +5 – jako deklaracje zaufania. W tym ujęciu obok zagregowanego zaufania, nieufności i obojętności prezentowane są także informacje o odsetkach badanych nierozpoznających poszczególnych osób oraz niemających opinii na ich temat lub odmawiających odpowiedzi.

W drugim ujęciu prezentujemy średnie na skali od -5 do +5, obliczone wyłącznie na podstawie odpowiedzi badanych, którzy identyfikują poszczególne osoby i nie uchyliłi się od wyrażenia swoich odczuć wobec nich.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (405) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 11 do 21 stycznia 2024 roku na próbie liczącej 1015 osób (w tym: 59,8% metodą CAPI, 27,0% – CATI i 13,2% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

ZAUFANIE I NIEUFNOŚĆ

Analizując zasięg społecznego zaufania i nieufności do poszczególnych polityków nie można pominąć faktu, iż ich rozpoznawalność w polskim społeczeństwie nie jest identyczna. Wszyscy badani znają prezydenta Andrzeja Dudę i premiera Donalda Tuska. Niemal wszyscy (po 99%) kojarzą też postaci Jarosława Kaczyńskiego i Mateusza Morawieckiego. Powszechną rozpoznawalnością wśród Polaków cieszą się ponadto Szymon Hołownia (98%) i Rafał Trzaskowski (97%). Trochę mniej znani są: Władysław Kosiniak-Kamysz (91%), Mariusz Błaszczak (90%), Krzysztof Bosak (89%), Radosław Sikorski (88%), Borys Budka (85%), Małgorzata Kidawa-Błońska (82%) oraz Włodzimierz Czarzasty (80%). Od grudnia 2023 roku² stopień społecznej rozpoznawalności tych postaci zmienił się nieznacznie. W porównaniu z poprzednim badaniem znacząco (o 21 punktów procentowych, do 73%) zwiększył się natomiast odsetek respondentów kojarzących postać Adama Bodnara. Znacznie więcej osób niż w grudniu rozpoznaje też Barbarę Nowacką (wzrost z 62% do 72%). Z 42% do 48% wzrosła rozpoznawalność Krzysztofa Gawkowskiego, jednak nadal nie kojarzy go ponad połowa badanych (52%). Warto dodać, iż Bartłomiej Sienkiewicz, którego kojarzy 64% ankietowanych, jest obecnie postacią znacznie bardziej rozpoznawalną niż we wrześniu 2014 roku³, kiedy to z racji pełnienia funkcji ministra spraw wewnętrznych ostatni raz uwzględniony był w naszym badaniu zaufania do polityków.

Jedynym politykiem spośród uwzględnionych w styczniowym sondażu, który cieszy się zaufaniem ponad połowy dorosłych Polaków (54%) jest Szymon Hołownia. W porównaniu z grudniem 2023 roku odsetek deklarujących zaufanie do Marszałka Sejmu nie zmienił się, natomiast o 3 punkty procentowe ubyło obojętnych (do 9%) i o tyle samo przybyło nieufających mu (do 31%).

Spośród pozostałych, ze względu na odsetki badanych deklarujących do nich zaufanie, na czele rankingu znaleźli się Rafał Trzaskowski (46%) i Andrzej Duda (po 46%). W porównaniu z grudniem odsetek ufających Rafałowi Trzaskowskiemu nie zmienił się, natomiast o 4 punkty procentowe ubyło badanych deklarujących nieufność do jego osoby. W przypadku Andrzeja Dudy mamy natomiast do czynienia ze znacznym (o 5 punktów procentowych) spadkiem zaufania i nieco mniejszym (o 3 punkty) wzrostem nieufności.

Nieco mniej badanych deklaruje zaufanie do Władysława Kosiniaka-Kamysza (44%) i Donalda Tuska (43%). O ile jednak wicepremier i lider PSL nieco od poprzedniego miesiąca stracił w odbiorze społecznym (spadek odsetka ufających o 3 punkty procentowe i wzrost deklaracji nieufności o 2 punkty), to premier wyraźnie zyskał (wzrost deklaracji zaufania o 5 punktów procentowych przy jednoczesnym 5-punktowym spadku nieufności).

² Zob. komunikat CBOS „Grudniowy ranking zaufania do polityków i osób publicznych”, grudzień 2023 (oprac. A. Cybulska).

³ Zob. komunikat CBOS „Zaufanie do polityków przed zmianą rządu”, wrzesień 2014 (oprac. A. Cybulska).

Z odwrotną zmianą niż w przypadku obecnego premiera mamy do czynienia w odniesieniu do jego poprzednika. Mateuszowi Morawieckiemu ufa obecnie 37% badanych, czyli o 5 punktów procentowych mniej niż w grudniu ubiegłego roku, a aż 53% deklaruje nieufność do jego osoby, tj. o 5 punktów więcej niż przed miesiącem.

Krzysztof Bosak znalazł się na czele grupy polityków, do których deklaracje zaufania kształtują się na poziomie zbliżonym do 1/3 ogółu badanych. W porównaniu z grudniem społeczny odbiór jego osoby minimalnie się poprawił – o 3 punkty procentowe (do 35%) wzrósł odsetek deklarujących zaufanie, a o 2 punkty (do 34%) ubyło deklaracji nieufności.

Wyraźny wzrost rozpoznawalności Barbary Nowackiej przełożył się zarówno na znaczący wzrost odsetka deklaracji zaufania (o 5 punktów procentowych, do 34%), jak i nieufności (o 4 punkty, do 23%). Z podobnym zjawiskiem mamy do czynienia także w przypadku Adama Bodnara, przy czym w odniesieniu do jego osoby w znacznie większym stopniu wzrosła nieufność (o 11 punktów procentowych, do 24%) niż zaufanie (o 6 punktów, do 32%).

Po 32% ankietowanych deklaruje zaufanie do Radosława Sikorskiego, Mariusza Błaszczaka i Jarosława Kaczyńskiego. W przypadku tych trzech polityków większe są jednak grupy nieufających im (odpowiednio 38%, 41% i 58%). Warto dodać, iż Jarosław Kaczyński jest obecnie obok Mateusza Morawieckiego nie tylko politykiem, do którego nieufność deklaruje większość badanych (58%), ale także osobą, której społeczny odbiór w porównaniu z poprzednim miesiącem pogorszył się (spadek deklaracji zaufania o 4 punkty procentowe i wzrost deklaracji nieufności o 3 punkty).

Nieznacznie mniejsze odsetki badanych ufają Małgorzacie Kidawie-Błońskiej (31%), Włodzimierzowi Czarzastemu (30%) i Borysowi Budce (30%). O ile jednak w przypadku Włodzimierza Czarzastego grupy deklarujących zaufanie i nieufność do jego osoby są równoliczne, to w przypadku Małgorzaty Kidawy-Błońskiej oraz Borysa Budki nieufający im są w przewadze (nieufność do nich deklaruje odpowiednio 33% i 36% badanych). W porównaniu z grudniem nie odnotowaliśmy istotnych zmian w społecznym odbiorze tej trójki polityków.

Co czwarty ankietowany (25%) deklaruje zaufanie do Bartłomieja Sienkiewicza i tyle samo (25%) wyraża nieufność do jego osoby.

Najmniejsza grupa respondentów deklaruje zaufanie do najmniej rozpoznawalnego z uwzględnionej w badaniu siedemnastki Krzysztofa Gawkowskiego. Warto dodać, iż wraz ze wzrostem jego rozpoznawalności minimalnie (po 2 punkty procentowe) wzrosły zarówno odsetki ufających mu (do 21%), jak i deklarujących wobec niego nieufność (do 13%).

TABELA 1

Politycy	Odsetki badanych deklarujących							
	Zaufanie		Nieufność		Obojętność		Nieznajomość	
	I 2024	Zmiana od XII 2023	I 2024	Zmiana od XII 2023	I 2024	Zmiana od XII 2023	I 2024	Zmiana od XII 2023
Szymon Hołownia	54	0	31	+3	9	-3	2	0
Rafał Trzaskowski	46	0	35	-4	12	+2	3	+1
Andrzej Duda	46	-5	42	+3	9	+1	0	0
Władysław Kosiniak-Kamysz	44	-3	27	+2	14	-1	9	0
Donald Tusk	43	+5	44	-5	10	+1	0	-1
Mateusz Morawiecki	37	-5	53	+5	7	0	1	+1
Krzysztof Bosak	35	+3	34	-2	15	0	11	-2
Barbara Nowacka	34	+5	23	+4	9	0	28	-10
Adam Bodnar	32	+6	24	+11	10	+1	27	-21
Radosław Sikorski	32	-	38	-	12	-	12	-
Mariusz Błaszczak	32	-	41	-	11	-	10	-
Jarosław Kaczyński	32	-4	58	+3	6	-1	1	+1
Małgorzata Kidawa-Błońska	31	-1	33	0	12	-2	18	+1
Włodzimierz Czarzasty	30	-2	30	0	13	0	20	-1
Borys Budka	30	0	36	-2	12	0	15	+1
Bartłomiej Sienkiewicz	25	-	25	-	8	-	36	-
Krzysztof Gawkowski	21	+2	13	+2	8	0	52	-6

Pytanie brzmiało: *Ludzie aktywni publicznie – swoim zachowaniem, tym, co mówią, do czego dążą – budzą mniejsze lub większe zaufanie. W jakim stopniu każda z przedstawionych dalej osób budzi Pana(i) zaufanie? Odpowiadając, proszę posłużyć się skalą, na której –5 oznacza, że osoba ta budzi w Panu(i) głęboką nieufność, 0 – że jest ona Panu(i) obojętna, a +5 oznacza, że ma Pan(i) do tej osoby pełne zaufanie. Jeżeli kogoś Pan(i) nie zna, proszę mi o tym powiedzieć/zaznaczyć tę odpowiedź.*

Odsetki badanych wyrażających zaufanie – wskazania punktów od +1 do +5, nieufność – wskazania punktów od –1 do –5, obojętność – 0. W zestawieniu pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

TABELA 2. DEKLARACJE ZAUFANIA DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań												
	2023												2024
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
M. Błaszczak	37	42	44	37	35	36	34	39	40	36	35	-	32
A. Bodnar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26	32
K. Bosak	26	27	20	-	-	-	-	-	-	-	-	32	35
B. Budka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30	30
W. Czarzasty	21	-	20	-	23	-	25	22			31	32	30
A. Duda	54	56	60	56	54	47	46	54	53	51	51	51	46
K. Gawkowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19	21
Sz. Hołownia	36	36	32	35	38	36	36	33	35	40	52	54	54
J. Kaczyński	30	35	36	33	33	32	31	38	37	36	33	36	32
M. Kidawa-Błońska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32	31
W. Kosiniak-Kamysz	34	35	33	32	34	35	36	29	32	35	48	47	44
M. Morawiecki	38	41	43	40	38	38	35	43	41	40	40	42	37
B. Nowacka	-	-	-	-	-	-	28	-	-	-	-	29	34
B. Sienkiewicz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25
R. Sikorski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32
R. Trzaskowski	40	41	38	39	45	42	45	38	41	42	45	46	46
D. Tusk	30	30	26	28	33	34	34	27	29	33	40	38	43

TABELA 3. DEKLARACJE NIEUFNOŚCI DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań												
	2023												2024
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I
M. Błaszczak	34	29	28	33	37	39	40	34	36	37	40	-	41
A. Bodnar	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	24
K. Bosak	34	36	38	-	-	-	-	-	-	-	-	36	34
B. Budka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38	36
W. Czarzasty	31	-	29		30	-	30	31			30	30	30
A. Duda	35	32	29	32	35	42	42	35	35	39	38	39	42
K. Gawkowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	13
Sz. Hołownia	37	37	40	38	35	38	36	42	40	35	27	28	31
J. Kaczyński	57	53	51	55	54	56	59	50	53	55	56	55	58
M. Kidawa-Błońska	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	33	33
W. Kosiniak-Kamysz	28	30	29	29	29	30	27	32	32	28	21	25	27
M. Morawiecki	50	46	45	48	51	51	53	44	47	49	51	48	53
B. Nowacka	-	-	-	-	-	-	20	-	-	-	-	19	23
B. Sienkiewicz	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	25
R. Sikorski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	38
R. Trzaskowski	37	40	43	41	37	38	37	42	41	40	37	39	35
D. Tusk	54	56	58	56	54	53	52	54	57	52	46	49	44

Ze względu na różny poziom rozpoznawalności polityków warto też zwrócić uwagę na bilans zaufania i nieufności każdej z uwzględnionych w badaniu postaci. Najlepiej wypada on w przypadku Szymona Hołowni. Wyraźną przewagę odsetków deklarujących mniejsze lub większe zaufanie nad wyrażającymi różne stopnie nieufności notujemy także w przypadku Władysława Kosiniaka-Kamysza, Barbary Nowackiej, Rafała Trzaskowskiego, Adama Bodnara i Krzysztofa Gawkowskiego. Ponadto niewielką przewagą ufających cieszą się w tym miesiącu Andrzej Duda i Krzysztof Bosak. W odniesieniu do Włodzimierza Czarzastego i Bartłomieja Sienkiewicza odsetki deklaracji zaufania i nieufności są takie same, natomiast w przypadku pozostałych siedmiu polityków uwzględnionych w styczniowym badaniu bilans zaufania i nieufności jest ujemny. Najgorzej wypada on w odniesieniu do Jarosława Kaczyńskiego. Z wyraźną przewagą badanych deklarujących nieufność nad deklarującymi zaufanie mamy ponadto do czynienia w przypadku Mateusza Morawieckiego, Mariusza Błaszczaka, Borysa Budki i Radosława Sikorskiego.

ŚREDNIE NA SKALI ZAUFANIA–NIEUFNOŚCI

Omawiane wyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania oraz nieufności i odnosiły się do ogółu badanych. W poniższym ujęciu prezentujemy średnie arytmetyczne wskazań na skali od -5 (głęboka nieufność) do +5 (pełne zaufanie), które są syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić się zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień wobec poszczególnych polityków, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

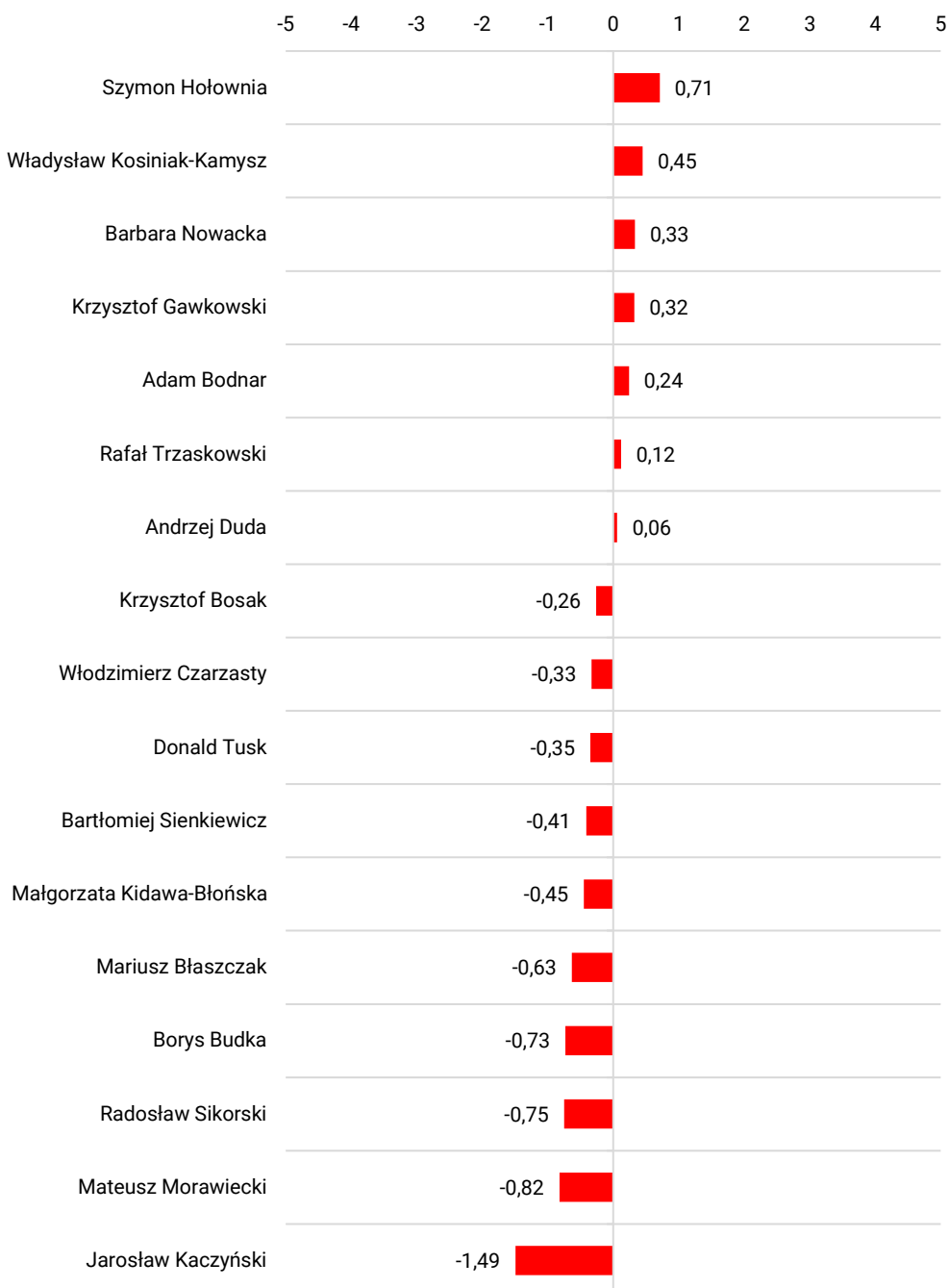
Średnie wszystkich ujętych w badaniu polityków, obliczone na podstawie wskazań respondentów na jedenastopunktowej skali zaufania (od -5 do +5), mieszczą się w tym miesiącu w przedziale od -1,49 do +0,71, co wskazuje na generalnie dość niski poziom zaufania społecznego do badanych przedstawicieli polskiej klasy politycznej.

W styczniu najwyższą średnią na skali od -5 (głęboka nieufność) do +5 (pełne zaufanie) uzyskał Szymon Hołownia (+0,71). Na kolejnych miejscach w tym rankingu znaleźli się Władysław Kosiniak-Kamysz (+0,45), Barbara Nowacka (+0,33), Krzysztof Gawkowski (+0,32) i Adam Bodnar (+0,24). Warto jednak dodać, iż uzyskane przez nich średnie pod względem statystycznym nie są istotnie niższe niż średnia Szymona Hołowni. Istotnie niższą średnią od lidera tego rankingu uzyskał natomiast szósty pod względem wysokości średniej – Rafał Trzaskowski (+0,12). Pierwsze sześć pozycji w tym rankingu to efekt – opisaney wcześniej – zdecydowanej liczebnej przewagi badanych deklarujących zaufanie nad wyrażającymi nieufność. Minimalnie dodatnią średnią uzyskał ponadto plasujący się na siódmym miejscu Andrzej Duda (+0,06). Także w jego przypadku bilans odsetków deklaracji zaufania i nieufności jest dodatni.

Mimo generalnie dodatniego bilansu zaufania i nieufności średni wynik kolejnego w tym rankingu Krzysztofa Bosaka jest ujemny (-0,26). Oznacza to, że respondenci deklarujący nieufność do jego osoby częściej posługiwali się bardziej skrajnymi wartościami tej skali niż ci deklarujący zaufanie (11% deklaruje głęboką nieufność, a tylko 4% – pełne zaufanie do jego osoby). Z większą intensywnością odczuć negatywnych niż pozytywnych mierzą się także Włodzimierz Czarzasty i Bartłomiej Sienkiewicz, którzy, mimo zrównoważenia odsetków badanych wyrażających do nich zaufanie i nieufność, uzyskali ujemne średnie (odpowiednio -0,33 i -0,41).

W przypadku pozostałych uwzględnionych w badaniu przedstawicieli sceny politycznej zarówno bilans deklarujących zaufanie i nieufność, jak i średnie na skali zaufania społecznego są ujemne – zatem w ich społecznym odbiorze jednoznacznie, mniej lub bardziej, przeważa nieufność. Spośród polityków uwzględnionych w styczniowym badaniu najniższą średnią (-1,49) uzyskał Jarosław Kaczyński. Jest to wynik istotnie statystycznie gorszy niż średnia poprzedzającego go w tym rankingu Mateusza Morawieckiego (-0,82).

RYS. 1. Zaufanie do polityków w styczniu 2024 – średnie na skali od -5 (głęboka nieufność) do +5 (pełne zaufanie)

Większość zmian średnich uzyskanych przez polityków uwzględnionych w badaniach w grudniu ub.r. i w styczniu br. nie jest istotna statystycznie. Znaczący jej wzrost na skali społecznego zaufania odnotował w tym okresie jedynie Donald Tusk. Z istotnym pogorszeniem tej miary ich społecznego odbioru mamy natomiast do czynienia w przypadku Adama Bodnara, Jarosława Kaczyńskiego i Andrzeja Dudy.

TABELA 4

Politycy (kolejność według kierunku i wielkości zmiany)	Zmiany średnich zaufania na skali od -5 do +5		
	XII 2023	I 2024	Różnica
Donald Tusk	-0,87	-0,35	+0,52*
Krzysztof Bosak	-0,49	-0,26	+0,23
Rafał Trzaskowski	-0,07	0,12	+0,19
Borys Budka	-0,69	-0,73	-0,04
Krzysztof Gawkowski	0,37	0,32	-0,05
Barbara Nowacka	0,40	0,33	-0,07
Małgorzata Kidawa-Błońska	-0,35	-0,45	-0,10
Władysław Kosiniak-Kamysz	0,56	0,45	-0,11
Szymon Hołownia	0,83	0,71	-0,12
Włodzimierz Czarzasty	-0,20	-0,33	-0,13
Mateusz Morawiecki	-0,58	-0,82	-0,24
Andrzej Duda	0,44	0,06	-0,38*
Jarosław Kaczyński	-1,09	-1,49	-0,40*
Adam Bodnar	0,88	0,24	-0,64*

* Różnice średnich istotne statystycznie na poziomie 0,05

Spośród polityków uwzględnionych w styczniowym badaniu największym zaufaniem społecznym cieszy się Marszałek Sejmu Szymon Hołownia. To jedyny reprezentant naszej sceny politycznej, do którego zaufanie deklaruje w tym badaniu większość dorosłych Polaków. Z kolei z nieufnością większości respondentów musi mierzyć się prezes Prawa i Sprawiedliwości Jarosław Kaczyński, a także należący do tej partii były premier Mateusz Morawiecki.

Najistotniejsze zmiany w porównaniu z grudniem ubiegłego roku to wzrost społecznego zaufania do Prezesa Rady Ministrów Donalda Tuska (widoczny przede wszystkim we wzroście wartości średniej uzyskanej przez niego na skali od -5 – głęboka nieufność do +5 – pełne zaufanie) oraz wzrost rozpoznawalności ministra sprawiedliwości Adama Bodnara, w efekcie którego w większym stopniu przybyło osób deklarujących nieufność do jego osoby niż wyrażających zaufanie, co skutkuje istotnym statystycznie spadkiem wartości średniej uzyskanej przez niego na ww. skali. Warto dodać, iż rozpoznawalność Adama Bodnara najbardziej zwiększyła się wśród osób słabiej wykształconych (z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym i zasadniczym zawodowym) oraz w grupie badanych kilka razy w tygodniu uczestniczących w praktykach religijnych. W tych grupach, w porównaniu z grudniem⁴, notujemy też największy przyrost odsetków respondentów deklarujących nieufność do jego osoby.

Opracowała

Barbara Badora

⁴ Zob. przypis 2.